

Hoitotiede -lehden uudistuminen on taas ajankohtaista

Hoitotiede -lehti on tarjonnut lukijoilleen yli 30- vuotisen historiansa aikana erilaista ja eri tavoin tutkimukseen perustuvaa tietoa tai tieteellistä tietoa. Pääfokus on kuitenkin aina ollut tieteellisissä artikkeleissa, jotka ovat olleet asetelmiltaan ja menetelmiltään vaihtelevia, ja joita on ollut kussakin lehdessä kolmesta kahdeksaan. Myös erilaiset teemanumerot ovat kuuluneet lehden antiin, mukaan lukien englanninkielinen teemanumero tematiikalla ”Good Nursing Care” vuodelta 1991. Vaikka keskeisintä ovatkin olleet tieteelliset artikkelit, lehti on tarjonnut lukijoilleen paljon muutakin.

Koko lehden toiminnan aikana, viimeksi lehden edellisessä numerossa, lehdessä on esitelty hoitotieteen laitoksia, joissakin kohdin myös sosiaali- ja terveysjohtamisen laitosta. Artikkeleissa on esitelty laitosten henkilöstöä, tutkimusprofileja ja hoitotieteen näkemyksiä Suomessa. Puheenvuoro -tyypisiä kirjoituksia on ollut kaikilla vuosikymmenillä. Aiheina ovat olleet mm. lasten kaltoinkohtelu, potilasturvallisuus, julkaisujen laatu ja hoivarobotiikka. Lehdessä on käyty myös tieteellistä keskustelua lähinnä sen ensimmäisen vuosikymmenen aikana. Keskustelua kirjoittavina aiheina olivat useimmin paradigmaan liittyvä tematiikka, mutta myös teorian kehittäminen sekä hoitotieteen tutkimus ja opetus. Hoitotieteiden tutkimusseura, HTTS ry, on tullut tutuksi lukijoille muun muassa puheenjohtajan tervehdyksiinä, tutkimusseuran esittelyinä, jäsenkirjeinä ja vuosikokousilmoituksina. Hoitotiede -lehdessä on myös julkaistu luetteloita artikkeleiden arvioitsijoista sekä ilmoituksia hoitotieteen kansallisista konferensseista ja eri terveydenhuollon organisaatioiden järjestämistä hoitotieteen symposiumeista ja seminaareista. Lisäksi lehdessä on ollut ilmoituksia apurahoista ja tunnustuspalkinnoista sekä tehdyistä päätöksistä. Aika ajoin on kuvattu laitosten juhlavuosia.

Lehdessä on ollut sen julkaisun alkuaikoina professoreiden virkaanastujaisesityksiä ja jäähyväisluentoja sekä muotokuvien paljastuksia. Hoitotiede -lehden ensimmäisessä numerossa on professori Sirkka Laurin virkaanastujaisesitys ”Hoitotiede – mitä se on?” Hän kuvasi laajasti hoitotieteen luonnetta, juuria ja sijoittumista suomalaiseen yliopistoon. Kirjoituksessa todetaan Suomessa olevan 850 perustutkinto-opiskelijaa ja 60 jatkokoulutusopiskelijaa. ”Nyt riippuu myös hoitotieteestä itsestään, pystyykö se kehittämään elinvoimaisia tieteellisiä perusyksiköitä”, toteaa professori Lauri. Jäähyväisluennossaan, joka on vuoden 1991 ensimmäisessä numerossa, professori Hertta Kalkas kuvaa terveydenhuollon pehmeitä arvoja ja esittää johtopäätöksissä kaksi toimenpideehdotusta: ”Pehmeistä arvoista lähtevän hoidon ja sen perusteiden tutkimusta tulee huomattavasti lisätä terveydenhuollossa” ja ”Maininta potilaan oikeuksista saada hyvää hoitoa lisätään tekeillä olevaan potilaiden oikeuksia terveydenhuollossa käsittelevään lakiin”. Lehden ensimmäisen kymmenen vuoden aikana, kun väitöksiä oli nykyistä paljon vähemmän, lehdessä esitettiin lectioita, tiivistelmiä ja vastaväittäjän lausuntoja. 2000-luvun alussa oli enää tiivistelmiä ja nykyisin väittelijäluettelot yliopistoittain. Edelleen ensimmäisen vuosikymmenen aikana lehdessä oli kansainvälisten vierailijoiden henkilöhaastatteluja, kansainvälisten konferenssien ja koulutusvierailujen kuulumisia, kirja-arviointeja ja -mainoksia mutta sairaanhoitopiirien hallintoylihoitajien kuvauksia hoitotieteellisen tutkimuksen merkityksestä hoitotyön käytännölle.

Hoitotiede -lehti on siis tarjonnut monenlaista lukijoilleen koko sen toiminnan ajan. Nyt tarve lehden uudistamiselle on taas ajankohtaista. Lehden toimituskunnan jäsenet ovat kuulleet laajasti hoitotieteen laitosten henkilökuntaa uudistamisen valmistelussa.

Tyytyväisyyttä lehteen ja kehittämisehdotuksia on kuvattu myös HTTS ry:n tilaamassa tutkimuksessa, joka on julkaistu vuoden 2018 ensimmäisessä numerossa. Valtaosa vastaajista (n=129) oli tyytyväisiä lehteen. Kehittämisehdotuksia esitettiin kuitenkin muun muassa liittyen lehden ulkoasuun, englanninkielisiin julkaisuihin, näkökulman laajentamiseen sekä monipuolisempien aiheiden, tutkimusmenetelmien ja kokeneiden tutkijoiden tutkimusten näkymiseen.

Toimituskunnan esityksestä HTTS ry:n johtokunta päätti kesäkuun kokouksessa lehden uudistamisesta seuraavaa, josta tarkemmin lehden kirjoittajaohjeissa. Vertaisarvioitujen tieteellisten artikkeleiden sanamäärä kasvaa ja englanninkielinen artikkeli tulee vaihtoehdoksi molempien kotimaisten kielten rinnalle ilman päätoimittajan erillistä lupaa. Tieteellisten artikkeleiden lisäksi lehteen tulee kaksi uutta palstaa: ”Puhutaan tieteestä” ja ”Tutkimuksesta lyhyesti”. ”Puhutaan tieteestä” tarkoituksena on tieteellinen keskustelu ja hoitotieteen tutkijoiden tutuksi tekeminen. Se on tieteentekijöiden vapaa kirjoitus/näkökulma omasta tutkimusaiheesta, ajankohtaisesta asiasta, metodologiasta tai lehdessä aikaisemmin julkaistusta artikkelista. Sen tulee olla tieteen ja yhteiskunnan kannalta relevantti, monipuolinen ja uutta näkökulmaa tuottava. Palstalle pyydetään kirjoituksia myös emerita professoreilta ja heidän opiskelijoiltaan.

”Tutkimuksesta lyhyesti” tarkoituksena on välittää suoraan sovellettavaa, tiivistettyä tietoa tutkimuksista. Sillä tulisi olla yhteys suomalaiseseen tutkimukseen ja näkökulman tulee olla uusi tai erilainen, mikäli aiheesta on jo kirjoitettu artikkeli. Vaikka lehteen tulee uudenlaisia kirjoituspalstoja ja vaihtoehto englanninkieliselle artikkelille uudistuu, lehden pääpaino on edelleen tieteellisissä, kotimaisilla kielillä julkaistuissa artikkeleissa.

Lehden muu kehittäminen jatkuu. Lehden sähköinen järjestelmä ja julkaiseminen vaativat myös kehittämistä, samoin käsikirjoitusten arviointiprosessi ja arviointilomake sekä lehden visuaalinen ilme. Niiden aika tulee seuraavaksi.

Toivomme lehden uudistamisen innoittavan hoitotieteen asiantuntijoita kirjoittamaan edelleen korkeatasoisia tieteellisiä artikkeleita, mutta myös keskustelemaan tieteen ajankohtaisista kysymyksistä, menneestä ja tulevasta sanoin sekä kuvaamaan tutkimuksia lyhyesti ja sovellettavaksi käytäntöön.

Turussa Aurajoen rannalla loppukesän lämpimänä päivänä luonnon valmistautuessa syksyyn!

Elina Haavisto Sunna Rannikko
Päätoimittaja Toimitussihteeri

Tarja Välimäki
HTTS ry:n puheenjohtaja